

ingediend op **1323** (2021-2022) – Nr. 1
8 juni 2022 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Johan Danen, Elisabeth Meuleman,
Björn Rzoska en Meyrem Almaci

over een doortastende aanpak van het lerarentekort

TOELICHTING

Inleiding

Het lerarentekort heeft een kookpunt bereikt. Scholen vinden geen leerkrachten meer om vacatures in te vullen. Terwijl dat probleem zich in het verleden veelal pas in de loop van het schooljaar voordeed, op het moment dat leerkrachten wegvielen en vervangen moesten worden, waren er dit jaar al bij het begin van het schooljaar grote tekorten: eind augustus stonden op de VDAB-website (VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding) nog 1565 vacatures voor het secundair onderwijs open. Dat is drie keer zoveel als in augustus 2020. Voor het kleuter- en lager onderwijs was er sprake van een verdubbeling (Lerarentekort klimt naar ongekende hoogten, *De Tijd*, 9 september 2021). Het valt te voorspellen dat het volgende schooljaar op een gelijkaardige manier zal starten. In de grote steden, met Brussel op kop, zijn de tekorten extra groot: uit cijfers van Katholiek Onderwijs Vlaanderen blijkt dat er in Brussel in april een tekort was aan 120 vte's in het basisonderwijs en 74 vte's in het secundair. Slechts een op drie Brusselse basisscholen heeft een volledig team. Minder dan een op vijf secundaire scholen heeft een volledig korps (Lerarentekort in Brussel met helft gestegen in half jaar tijd, *De Morgen*, 7 juni 2022). Maar het lerarentekort beperkt zich intussen niet meer tot de stad. In heel Vlaanderen worstelen schooldirecteuren om gaten in hun team opgevuld te krijgen (Scholen maken balans op na schooljaar met veel te weinig mankracht, *De Morgen*, 30 mei 2022).

De onderwijskoepels trekken deze week aan de alarmbel. In een [opiniestuk in De Standaard](#) (Een reddingsboei voor de scholen, 7 juni 2022) wijzen Koen Pelleriaux (GO!) en Lieven Boeve (Katholiek Onderwijs Vlaanderen) de Vlaamse Regering op haar verantwoordelijkheid, en doen zes voorstellen: drie voorstellen voor dringende noodmaatregelen, drie voor structurele hervormingen.

Het feit dat leerlingen verschillende uren per week zonder leerkracht in de studie doorbrengen, vormt een grote bedreiging voor de onderwijskwaliteit. In het belang van onze kinderen is het dus dringend nodig om aan oplossingen te werken en om dat op een doortastende manier te doen. De Vlaamse Regering wordt dan ook opgeroepen om haar verantwoordelijkheid in deze op te nemen. De minister wordt gevraagd om de verschillende partners, waaronder de onderwijsverstrekkers, opnieuw rond de tafel te zetten, en te werken aan een oplossing voor deze crisis.

Een aangekondigde crisis

Het huidige lerarentekort komt nochtans niet uit de lucht vallen. Al in 2011 waarschuwde het Arbeidsmarktrapport van het Departement Onderwijs en Vorming ([Arbeidsmarktrapport prognose 2011-2015](#)) dat er een tekort zou komen, vooral in het kleuter- en basisonderwijs. Het rapport bood ook een aantal beleidsaanbevelingen. In 2012 bleek bovendien al dat er voor bepaalde vakken in het secundair onderwijs, waaronder praktische en technische vakken, maar ook Frans, wiskunde, project algemene vakken of technologische opvoeding, tekorten waren (zie Lerarentekort wordt weer nijpend, *De Standaard*, 29 maart 2022). Ook in het parlement werd het thema al meer dan tien jaar geleden aangekaart (zie bijvoorbeeld [Actuele vragen Vl.Parl. 2020-11, nr. 39](#) van Elisabeth Meuleman, over het lerarentekort in Antwerpen en het aantrekkelijker maken van het lerarenberoep in de grootsteden, 27 oktober 2010). Echte oplossingen zijn er in al die tijd niet gekomen. De oplossingen die toen al gesuggereerd werden, liggen nu nog steeds op tafel. Een loopbaanpact dat het beroep van leraar aantrekkelijker moet maken, werd intussen al door drie ministers beloofd (Pascal Smet, Hilde Crevits en Ben Weyts), maar is niet in zicht.

Nu, tien jaar later, is het tekort groter dan ooit. Demografische evoluties (stijging van het leerlingenaantal, gecombineerd met een aankomende pensioneringsgolf) laten zien dat het tekort voor bepaalde vakken de komende jaren nog verder zal toenemen (zie, onder andere, Het lerarentekort als katalysator voor onderwijshervormingen, [Leuvense Economische Standpunten](#), 2022/191).

De huidige regering heeft weliswaar een aantal maatregelen genomen (zoals het meenemen van beperkte anciënniteit voor een beperkte groep zijinstromers), maar dat is niet genoeg om de huidige tekorten op te vangen. Daarnaast organiseert de overheid een oproep voor proeftuinprojecten: dertig scholen zullen geselecteerd worden en kunnen experimenteren met ideeën om het lerarentekort tegen te gaan. Er is echter geen budget voorzien voor die projecten die over drie jaar lopen, waardoor scholen zelf instaan voor de kosten (1 september 2022 tot en met 31 augustus 2025 – zie [omzendbrief PERS/2022/02](#)); de resultaten en evaluatie van de projecten worden dus doorgeschoven naar de volgende legislatuur.

Die aanpak strookt niet met de urgentie van het probleem. Er wordt dan ook een meer doortastende aanpak gevraagd.

Een groot probleem is de uitstroom van startende leerkrachten uit ons onderwijs. 30 procent van de kleuteronderwijzers, 26 procent van de leerkrachten basisonderwijs en 37 procent van de leerkrachten in het secundair stoppen binnen de vijf jaar (zie antwoord op [Schriftelijke vragen Vl.Parl. 2021-221, nr. 50](#)). Op die manier gaat veel onderwijstalent verloren: vaak gaat het om jonge, gemotiveerde leerkrachten die door werkonzekerheid en al te hoge werkdruk het onderwijs al snel weer verlaten. Naast een beleid dat meer nieuwe krachten naar het onderwijs haalt, moet er dus ingezet worden op retentie van startende leerkrachten, dat vooral de onzekerheid in het begin van de loopbaan wegneemt, maar ook ingrijpt op de werkdruk die starters ervaren.

Johan DANEN
Elisabeth MEULEMAN
Björn RZOSKA
Meyrem ALMACI

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op
  - 1° het acute lerarentekort en de bedreiging die dat vormt voor de onderwijskwaliteit;
  - 2° de noodkreten van directies, leerkrachten en ouders;
  - 3° het opiniestuk 'Een reddingsboei voor de scholen' door Lieven Boeve en Koen Pelleriaux in De Standaard van 7 juni 2022;

- vraagt de Vlaamse Regering om:
  - 1° het vertrouwen tussen de onderwijspartners te herstellen en hen met spoed opnieuw rond de tafel te brengen;
  - 2° werk te maken van een grondige hervorming om het lerarenberoep aantrekkelijk te maken, met bijzondere aandacht voor de retentie van startende leerkrachten;
  - 3° de overstap naar het onderwijs op korte termijn aantrekkelijker te maken voor zijinstromers, door een betere financiële waardering van de anciënniteit en door deze regeling uit te breiden naar alle vakken, in plaats van de huidige twintig knelpuntvakken.

Johan DANEN
Elisabeth MEULEMAN
Björn RZOSKA
Meyrem ALMACI